

บรรณารักษ์แนวใหม่ กว่าจะได้ต้องใช้เวลาอีกกี่ชาติ

คอลัมน์ สยามประเทศไทย

โดย สุจิตต์ วงษ์เทศ

"หากไม่ออกเป็นกฎหมายให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ การผลักดันให้เด็กรักการอ่านก็ค่อนข้างริบหรี่เต็มที"

"หากรัฐจัดการเรื่องนี้อย่างสะเปะสะปะ ไร้แผนการ ไร้โครงสร้างชัดเจน ต่อให้ใช้เวลานับล้านปี ก็สร้างอุปนิสัยให้คนไทยรักการอ่านไม่ได้"

ข้อความสองย่อหน้าข้างบนนี้ ผมเลือกยกมาจากบทสัมภาษณ์ "มกุฏ อรฤดี" ในโพสต์ ทุเดย์ สุดสัปดาห์ ฉบับวันเสาร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ หน้า ๗

หากรัฐบาลต้องการส่งเสริมให้เด็กมัธยมหรือประถมเข้าห้องสมุดมากขึ้น คุณมกุฏแนะนำว่า ก็ต้องคิดถึงครูบรรณารักษ์ซึ่งยังขาดแคลน

"ในอนาคตต้องมีบรรณารักษ์แนวใหม่ ที่ไม่ใช่คนนั่งเฝ้าหนังสือ หรือคอยขู่ว่าจะยืมหนังสือว่าอย่าคุยเสียงดัง อย่าทำหนังสือยับ

เราต้องมีบรรณารักษ์ที่เก่งเรื่องการระบายหนังสือไปสู่คนทั่วไป จัดรายการลด แลก แจก แถม ให้คนเข้ามายืมหนังสือเยอะๆ

ต้องส่งเสริมการอ่าน เป็นที่พึ่งของคนที่คิดอะไรไม่ออก อยากเข้ามาหาความรู้ในห้องสมุด"

"บรรณารักษ์แนวใหม่" ที่คุณมกุฏแนะนำไว้ มีสปีชีส์หรือชาติพันธุ์เดียวกับ "ภัณฑารักษ์" ไม่น่าจะมีได้ในชั่วอายุคนที่ดำรงอยู่ขณะนี้ แม้ในชั่วอายุคนรุ่นข้างหน้าก็ไม่น่าจะมีได้ เพราะสังคมไทยมีลักษณะอย่างที่อาจารย์ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บอกไว้ว่า ดูทันสมัย แต่อุรักษนิยมสูงมาก แล้วมีผู้เทียบเป็นคำคล้องจองว่า "ทันสมัย แต่ไม่พัฒนา" และ "ทันสมัย แต่ไร้สมอง"

สรุปว่าบรรณารักษ์, ภัณฑารักษ์ เป็นชาติพันธุ์เดียวกับอนุรักษ์ทั้งหลาย คงต้องรอไดโนเสาร์เกิดใหม่ แล้วตายลงอีกครั้งถึงจะพอมีทางได้ "บรรณารักษ์แนวใหม่" อย่างคุณมกุฏบอก

มีกรณีตัวอย่างที่ "บรรณารักษ์แนวใหม่" ไม่มีวันถือกำเนิดได้ เพราะการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษีก่อปีจากตะวันตกทั้งต้น โดยไม่คำนึงถึงสภาพความจริงของสังคมยาก ยากจน ไม่อ่านหนังสืออย่างสังคมไทย แล้วใส่วัฒนธรรมล้าหลังทั้งแท่ง เช่น สมาคมห้องสมุดฯ เป็นสมบัติผลิตกันขมเป็นส่วนตัวของคนบางชาติพันธุ์เท่านั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ที่ดูแลการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เกี่ยวข้องโดยตรงกับห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ที่ต้องผลักดันให้คนอ่านหนังสือมาก

แต่การโยกย้ายระดับผู้อำนวยการ กศน. จังหวัด ยังเลื่อนคนโก่งค่าซื้อหนังสือ แต่ไม่อ่านหนังสือให้ได้ดีมีตำแหน่งใหญ่โตในจังหวัด อย่างนี้แล้วจะได้ "บรรณารักษ์แนวใหม่" จากไหน?

ฉะนั้น ขอให้ประธานชมรมผู้บริหารสถานศึกษา กศน. โปรดรู้ไว้ด้วยว่า กระทรวงนี้ต้องการคนแบบไหนบริหาร กศน. จังหวัด, อำเภอ (มติชน ฉบับวันอังคารที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ หน้า ๒๒)

ผู้บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ ยังคงโง่งมโงะโงะเสียงเครื่องอย่างนี้ จะนั้น นายกรัฐมนตรีไม่ต้องตกใจตามข่าวในมติชน (ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ หน้า ๑๕) รายงานว่า เมื่อปาฐกถา ระหว่างการสัมมนาเชิงวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นายฯบอกว่

"ที่น่าตกใจคือ คนรุ่นใหม่ยอมรับการทุจริตเป็นสิ่งไม่ผิด ทั้งการขโมยติดสินบน เพื่อสร้างความก้าวหน้าในการงาน หรือทำให้ตัวเองร่ำรวย"

ล่าสุด สถาบัน Post Modern องค์การมหาชนยันตลิ่งชัน ยังโง่งมโงะโงะหนังสือเก่าเข้าห้องสมุด ช่างโง่งมกับเป็นสถาบันวิชาการเสียจริงๆ

โง่งแล้วได้ดี มีคนยกย่องนับถือ มีให้เห็นทุกวันทั่วประเทศ แม้ในกระทรวงศึกษาธิการ, ในสถาบันชนชั้นสูง, ในแวดวง Post Modern ที่ยกตัวเองว่าฉลาดกว่าคนอื่นในประเทศ แล้วจะให้คนรุ่นใหม่ซื่อสัตย์ไปหาพระแสงด้ามยาวอะไร

ที่มา : มติชนรายวัน วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ หน้า ๒๑